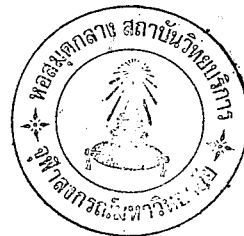

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของ " วิทยาศาสตร์ "

ความหมายของวิทยาศาสตร์ตามที่ปรากฏใน The Columbia Encyclopedia¹ คือ " ความรู้ที่สะสมไว้และจัดไว้โดยมีระบบ ความรู้นี้ได้มาจากปรากฏการณ์ธรรมชาตินั้นเอง ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์นั้นไม่เพียงแต่จะได้มีการสะสมความรู้ไว้เท่านั้น แต่จะมีการใช้ระเบียบวิธีวิทยาศาสตร์และทัศนคติที่ดียิ่งกว่า "

อาเซอร์ เอ แคริน และ โรเบิร์ต บี ชัน² ได้ให้คำนิยามของวิทยาศาสตร์ว่า " วิทยาศาสตร์ เป็นความรู้ที่ได้มาจากการทดสอบยืนยันมาแล้ว และได้สะสมไว้โดยมีระบบ รวมทั้งกระบวนการที่ใช้ไปในการค้นหาความรู้ใหม่นั้นด้วย "

ประหยัค จันทรมงคลและประสพสันต์ อักษรมัต³ ได้อธิบายว่า วิทยาศาสตร์ แปลว่า ความรู้ เป็นวิชาที่ว่าด้วยความจริง เรื่องราวต่างๆ ของธรรมชาติ ปรากฏการณ์ต่างๆ ของธรรมชาติ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โดยมุ่งศึกษาให้เข้าใจถึงลักษณะ คนเหตุ และผลอันเกิดจากสิ่งธรรมชาติและปรากฏการณ์เหล่านั้น ถัดมาทาง นำเอาความรู้ที่ได้จากการศึกษามาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองให้มากที่สุด

¹William Bridgwater, and Seymour Kurtz, The Columbia Encyclopedia, Third Edition, V.4 (Printed in the United States of America, 1963) : P.1910

²Arthur A. Carin, and Robert B. Sund, Teaching Science Through Discovery (Ohio : Charles E. Merrill Publishing Co. 1970) : P.23

³ประหยัค จันทรมงคลและประสพสันต์ อักษรมัต, วิธีสอนวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษา เอกสารการนิเทศการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 162 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2518), หน้า 1.

ศิริพัฒน์ จันทศิริ และคณะ ไก่กลาง วิจัยความหมายของวิทยาศาสตร์ไวว่า
" วิทยาศาสตร์ มักจะหมายถึง ความรู้ที่จัดไว้อย่างมีระบบ ระเบียบ ความรู้นั้นมักได้มา
จากการสังเกตและการค้นคว้าทดลอง แล้วสรุปว่าข้อค้นพบนั้นๆ น่าจะเป็นความจริง "

วิน เชื้อโพธิ์ทัก ได้ให้ความหมายของวิทยาศาสตร์ไวว่า วิทยาศาสตร์หมายถึง
ความรู้ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและปรากฏการณ์ต่างๆ ที่แวดล้อมเราอยู่ เป็นความรู้ที่ไปถึงลักษณะ
โครงสร้าง ผลต่อเนื่อง และอิทธิพลของสิ่งเหล่านั้นซึ่งได้มาจากการสังเกต ค้นคว้า ทดลอง
ทดสอบ แล้วสรุปผลที่ได้จากการสังเกต ค้นคว้า ทดลองและทดสอบ ตั้งขึ้นเป็นกฎ (Law)
ทฤษฎี (Theory) และความจริง (Fact) ตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

เนื่องจากความรู้ที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์มีอยู่มากมาย จึงแบ่งวิทยาศาสตร์เป็น
สาขาใหญ่ๆ ได้ 4 สาขา คือ

1. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Natural Science) เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับ
ธรรมชาติและปรากฏการณ์ธรรมชาติ ความรู้แขนงนี้ยังแยกออกได้หลายอย่าง คือ วิชาฟิสิกส์
(Physic) วิชาเคมี (Chemistry) วิชาชีววิทยา (Biology) และวิชาดาราศาสตร์
(Astronomy)
2. วิทยาศาสตร์สังคม (Social Science) เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับพฤติกรรม
ของคน ความเกี่ยวข้องของคนกับสังคม การดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดในสังคม เช่น จิตวิทยา
(Psychology) ทัศนกรรมศาสตร์ (Domestic Science) และรัฐศาสตร์ (Public
Administration)
3. วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ (Pure Science) เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับเหตุผล
ความจริง กฎเกณฑ์และทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนความคลี่คลายของวิทยาศาสตร์ในแขนงนั้นๆ
เช่น วิทยาศาสตร์แขนงฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา และคณิตศาสตร์

---

¹ศิริพัฒน์ จันทศิริ, วนิกา บุญเรือง และจรัล แสงผล, วิธีสอนวิทยาศาสตร์ใน
ชั้นประถมศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุทธิสารการพิมพ์, 2519), หน้า 2 .

²วิน เชื้อโพธิ์ทัก, วิธีสอนวิทยาศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์,
2517), หน้า 1 - 2 .

4. วิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science) เป็นวิทยาศาสตร์ที่กล่าวถึง การนำความรู้ไปใช้ในกิจการต่างๆในชีวิตประจำวัน เช่น วิชาแพทย์ วิชาวิศวกรรม ศิลป พละนาฏย จิตวิทยาประยุกต์ เคมีประยุกต์ นิวเคลียร์ เคมี ฯลฯ

การเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์มีบทบาทเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์มากน้อยเพียงใดเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้ว มนุษย์ได้ใกล้ชิดและคุ้นเคยกับเรื่องของวิทยาศาสตร์อยู่ทุกวันโดยอัตโนมัติจนสามารถพูดได้ว่าวิทยาศาสตร์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ภัยพิบัตินี้เองการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง จะเป็นการเรียนในชั้นเรียนนอกชั้นเรียนที่มีผู้สอนก็ดี การเรียนด้วยตนเอง เรียนจากการสังเกต เรียนรู้ด้วยการบังเอิญ หรือด้วยความเคยชินก็ดี นับได้ว่าความทุกข์ต้องเรียนรู้วิทยาศาสตร์ การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันนี้เน้นถึงความเจริญที่จะเกิดขึ้นกับตัวเด็กเป็นส่วนใหญ่ คือเด็กจะต้องรู้จักการสังเกต รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ มีความคิดริเริ่มสามารถแสดงออกและปฏิบัติได้ด้วยตัวเอง แต่เดิมนั้นการสอนวิทยาศาสตร์มุ่งป้อนความรู้ให้นักเรียน พยายามที่จะสอนให้นักเรียนรู้ถึงข้อเท็จจริงและกฎเกณฑ์ต่างๆเท่านั้น ปัจจุบันนี้หลักสูตรวิทยาศาสตร์นิยมจัดเป็นรูป Integrated Science คือนำความรู้ในแขนงต่างๆทางวิทยาศาสตร์ เช่น เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ ฯลฯ ที่เด็กจำเป็นต้องรู้อะไรก็มาประสานกัน สอนให้เด็กรู้หลายๆด้านสัมพันธ์พร้อมกันไป เน้นถึงความรู้และวิธีการที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วย ในการเรียน Integrated Science นักเรียนจะต้องทำการทดลอง

วิเชียร แสนโสภณ และ บุญถิ่น อัครถาวร, วิชาวิทยาศาสตร์วิธีสอนวิทยาศาสตร์
(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515), หน้า 1.

คนกว่าตลอดเวลาเรียน มีที่สำหรับการทดลอง มีหนังสือค้นคว้าอยู่ในห้องเรียนด้วย¹

นาธาน เอส. วัตสัน² ได้กล่าวว่า " ในการสอนวิทยาศาสตร์ให้ได้อย่างแท้จริงนั้น จำเป็นที่ครูจะต้องทำความเข้าใจกับความมุ่งหมายเสียก่อน เพราะจะทำให้ทราบว่า จะต้องสอนอย่างไร และจะประเมินผลการเรียนได้ตรงตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ "

หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครูพุทธศักราช 2519³ ได้ระบุความมุ่งหมายของการสอนวิชาเอกวิทยาศาสตร์ในชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงและระดับปริญญาตรีไว้ดังนี้

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
2. ให้เข้าใจระเบียบวิธีวิทยาศาสตร์ กระบวนการวิทยาศาสตร์ และนำไปริเริ่มและใช้อย่างมีระบบ
3. ให้มีทัศนคติทางวิทยาศาสตร์และส่งเสริมให้บังเกิดในศิษย์ของตน
4. ให้มีทักษะและคุณค่าของการปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ การค้นคว้าและการวิจัย
5. ให้สามารถจัดระบบทำงานเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชน
6. ให้มีความสนใจและใฝ่หาความรู้ให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์

¹ ประณีต โกมารกุล ณ นคร, " การสอนวิทยาศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น", สามัญศึกษา, 12 (กุมภาพันธ์ 2518): 15 - 16 .

² Nathan S. Washton, Teaching Science Creativity (Philadelphia : W.B. Saundess Company, 1967), P.38 .

³ สภาการฝึกหัดครู, กรมการฝึกหัดครู, รายละเอียดวิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป (กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, 2521), หน้า 2 .

7. ให้ความจำเป็นและความสำคัญของการเรียนวิทยาศาสตร์ ตลอดจนคุณ
และโทษ

8. ให้ความศรัทธาและมีความรับผิดชอบในการ เป็นครูวิทยาศาสตร์ที่กอร์ปด้วย
เหตุผล และกล้าแสดงความคิดเห็น

ชวิน ญาณพิทักษ์¹ ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนไว้ว่า
วิทยาศาสตร์มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กในโรงเรียนมากที่สุดที่เกี่ยวเหตุผลที่สำคัญมีดังนี้

1. วิทยาศาสตร์เริ่มขึ้นจากความสนใจและกระทำตามธรรมชาติของเด็ก
2. วิทยาศาสตร์ช่วยให้เด็กได้ใกล้ชิดกับสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ
3. วิทยาศาสตร์มีประโยชน์ในทางปฏิบัติมาก เช่น ช่วยในการปรับปรุงส่งเสริม
เป็นต้นว่า การเกษตร การศึกษา การสุขภาพ และการตกแต่งบ้านให้ดีขึ้น
4. วิทยาศาสตร์ช่วยคนใหญ่จุกใช้ความคิดอย่างมีประโยชน์
5. วิทยาศาสตร์ช่วยฝึกให้คนเป็นพลเมืองดี รู้จักใช้ความคิดอย่างมีระเบียบ
เด็กต้องมีความรู้อย่างที่เกี่ยวกับทางวิทยาศาสตร์บ้าง เพื่อที่จะได้ทันโลกปัจจุบันนี้
6. วิทยาศาสตร์ช่วยขจัดความกลัวและความเชื่ออย่างงมงาย

เปรมจิตต์ จรุงเรืองฤทธิ์² ได้กล่าวถึงลักษณะพิเศษและทักษะในการสอนวิทยาศาสตร์
เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียนในมากที่สุด คือ

1. มีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า ตามธรรมชาติเด็กมีความอยากรู้อยากเห็น
ดังนั้นครูจะต้องเป็นนักค้นคว้าที่พยายามเผ้าดูว่า เด็กสนใจในสิ่งใดแล้วครูก็พร้อมที่จะให้
ความร่วมมือ

¹ชวิน ญาณพิทักษ์, " ครูวิทยาศาสตร์ " , วิทยาศาสตร์ 23 (พฤษภาคม
2512) : 404 - 405 .

²เปรมจิตต์ จรุงเรืองฤทธิ์, " วิธีสอนวิทยาศาสตร์ " , ประมวลความรู้เกี่ยวกับ
การสอนวิทยาศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 1. (พระนคร : พิมพ์ที่บริษัทคิวพร, 2499) . หน้า 40 - 41.

2. เพาะนิสัยให้เป็นคนช่างสังเกตอย่างถี่ถ้วน และควรจะฝึกนิสัยช่างสังเกต บ่อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ การสังเกตนี้ยังเป็นมูลฐานของวิชาวิทยาศาสตร์ทั้งหมด

3. ฝึกให้รายงานอย่างถูกต้อง การใช้ความจำแต่เพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ ควรจะไต่บันทึกข้อสังเกตต่างๆ และเขียนแผนภาพไว้ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติสิ่งเหล่านี้ อย่างถี่ถ้วน

4. ต้องแสวงหาความรู้ต่อไป เมื่อเราเริ่มสังเกตสิ่งใดก็ตาม เราจะรู้สึก ว่าเราต้องการข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับปัญหานั้นๆ มากขึ้น จะหาข้อเท็จจริงต่างๆ นี้ได้จาก หนังสือ จากคำบอกเล่าของบุคคลที่มีประสบการณ์มากๆ หรือจากการทดลองที่กระทำด้วยตนเอง

5. มีสมรรถภาพที่จะสรุปผลได้อย่างถูกต้องจากปรากฏการณ์ต่างๆ เด็กอายุ 12 ปี สามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผลในการปฏิบัติของเขา อุดมคติของการสอนวิทยาศาสตร์ คือ ควรให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานให้มากที่สุดที่จะทำได้

ประณีต วิริยะวิทย์¹ ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ไว้ว่า ในปัจจุบัน คนส่วนมากยังเข้าใจว่าจุดประสงค์ของการสอนวิทยาศาสตร์ที่สำคัญ เพื่อจะเตรียมตัวนักเรียนสำหรับเข้าเรียนต่อในวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยต่อไป หรือเพื่อทำงานอาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หรือเพื่อจะอบรมให้เด็กคนนั้นเป็นนักวิทยาศาสตร์ต่อไป ภายภาคหน้า ความคิดอันนี้เป็นความเข้าใจผิดอย่างใหญ่หลวง จะเห็นได้ว่าเด็กที่สำเร็จจากโรงเรียนมัธยมศึกษาแล้วมีจำนวนน้อย ซึ่งจะเข้าศึกษาชั้นสูงในมหาวิทยาลัยต่อไป หรือประกอบอาชีพที่ต้องอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์โดยตรง เด็กส่วนมากมักจะออกมา

¹ประณีต วิริยะวิทย์, " วิทยาศาสตร์กับการศึกษาทั่วไป ", ประมวลความรู้ เกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์ , หน้า 77 - 78.

ประกอบอาชีพหรือศึกษาวิชาชีพต่างๆตามที่ตนถนัด ดังนั้นจุดประสงค์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในการศึกษาวิทยาศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษา ก็เพื่อจะอบรมสั่งสอนหลักใหญ่ทั้ง 5 ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นแก่ชีวิตให้กับเด็ก คือ

1. ความเป็นอยู่ในทางส่วนตัว
  2. ความสัมพันธ์ของบุคคลกับสังคม
  3. ความสัมพันธ์ของบุคคลกับชาติและโลก
  4. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ
  5. ความสามารถในการที่จะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและปัญหาทั่วไปที่ได้พบเห็น
- ปรีชา อมาตยกุล¹ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์

ไว้ว่า

สำหรับการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา แม่หลักสูตรจะจัดวิชาวิทยาศาสตร์ให้อยู่ในลักษณะวิทยาศาสตร์ทั่วไปแล้วก็ตาม แต่ถาครูจะสอนวิชาวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรโดยไม่อาศัยประสบการณ์ในชีวิตประจำวันเสียขางเลย การเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนจะไม่ได้ผลสมตามความมุ่งหมาย เพราะเท่ากับครูสอนแต่เนื้อหาวิชา วิทยาศาสตร์บางเรื่องถึงแม้ว่าครูจะพำสอนในห้องเรียนให้นักเรียนเข้าใจก็ยังไม่ได้ ต้องอาศัยประสบการณ์อื่นๆนอกห้องเรียน จึงจะทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง

ทวีศักดิ์ ปิยะกาญจน์² ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์

ไว้ว่า

001592

1ปรีชา อมาตยกุล, " วิทยาศาสตร์นอกห้องเรียน ", ศูนย์ศึกษา

30 (กรกฎาคม 2499) : 26 .

2ทวีศักดิ์ ปิยะกาญจน์, " พิพิธภัณฑธรรมชาติวิทยาในโรงเรียน ",

ศูนย์ศึกษา 27 (เมษายน 2499) : 15 .

การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนปัจจุบันนี้ เรามีเนื้อหาของแต่ละวิชาไว้มากมาย แต่นักเรียนของเรายังขาดสิ่งหนึ่ง คือ การได้เห็นและโคทคล่องทฤษฎีนั้นๆตามสมควร เพื่อเป็นรากฐานออกไปดำรงชีวิตในโลกสมัยวิทยาศาสตร์ได้เป็นอย่างดีและมีความสุข ปัญหาที่มีไขเพียงเกิดขึ้นในเร็ววัน แต่โคเกิดขึ้นมามานานแล้ว บางทีจะแก้ไขก็โดยทางโรงเรียนพยายามจัดและรวบรวมอุปกรณ์ต่างๆขึ้น ในรูปของพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา กุบง และเมื่อจะทำการสอนเรื่องโคก็จะได้้นำออกมาไขประกอบการสอนเพิ่มเติมจากของที่มีอยู่แล้วในห้องสอนวิทยาศาสตร์

พิทักษ์ รัชพลเกษ¹ โทกลาวว่า ในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เรามุ่งหวังให้นักเรียนได้รับประสบการณ์อย่างแท้จริงให้มากที่สุด จะเป็นการช่วยให้นักเรียนโคเรียนอย่างมีความหมาย เราจึงต้องให้นักเรียนโคเรียนโคโดยการกระทำให้มากที่สุด สำหรับการอ่านและการฟังให้ลดลงจากเดิมลงไปบ้าง และควรที่จะเพิ่มการพูดจา การซักถาม การตอบและการอภิปราย เด็กจะเรียนโคดีขึ้น ประสบการณ์ที่เด็กโคจากการทดลองนั้นจะช่วยให้นักเรียนโครู้เห็น และใช้ความสังเกตอย่างจริงๆ นักเรียนจะเข้าใจเรื่องราวและหลักวิทยาศาสตร์ดีขึ้น ในการเรียนการสอนครูจะต้องพยายามคิดเลือกเนื้อหาวิชาและใช้วิธีสอนของครูให้เป็นไปตามความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็ก การสอนที่ไม่ถูกกับความต้องการของเด็ก เด็กจะขาดความสนใจลงทันที และในทำนองเดียวกันถ้าการสอนสูงจากความสามารถของเด็ก เด็กก็ขาดความสนใจเช่นกัน การสอนที่ผิดหลักเช่นนี้จะไม่ได้ผลเลย ครูจะต้องใช้ความระมัดระวังต่อสิ่งที่สำคัญนี้เสมอ

การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนโดยทั่วๆไปมักจะเป็นการสอนในรูปที่ครูบอกข้อความที่นักวิทยาศาสตร์ในสมัยก่อนๆโคค้นพบหรือสรุปเป็นหลักไว้ วิธีสอนที่ครูทั่วๆไปใช้ก็คือ อธิบายเนื้อหาของบทเรียนโดยใช้คำพูดกว้าง เขียนกระดานคำกว้าง นักเรียนอาจจะศึกษาข้อความเหล่านี้จากหนังสือโดยตรงโคโดยไม่ต้องทำการทดลองก็ได้ ในการสอบไล่ปลายปีข้อสอบก็จะออกในรูปที่นักเรียนเขียนข้อความที่ครูโคบอกเล่าเอาไว้หรือที่ปรากฏในตำราเรียน แนวโน้มของ

¹พิทักษ์ รัชพลเกษ, วิธีสอนวิทยาศาสตร์เบื้องต้น, (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2505), หน้า 50 - 52 .

การสอนวิทยาศาสตร์ในสมัยปัจจุบันมุ่งจะให้เด็กเรียนเข้าใจและทราบซึ่งในหลักเกณฑ์ และวิธีที่เราได้ความรู้เหล่านั้น ตลอดจนการนำวิธีวิทยาศาสตร์ไปแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้หมายความว่าทั้งนักเรียนและครูควรจะคุ้นเคยกับวิธีเรียนและวิธีสอนโดยอาศัยการทดลองเป็นหลักวิธีสังเกต วิธีสืบสวนความสม่ำเสมอ การทดสอบสมมุติฐาน การตั้งกฎจากข้อมูล ฯลฯ ตามปกติการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนย่อมมุ่งหวังที่จะเข้าใจความหมายของกฎเกณฑ์ ข้อสมมุติฐาน และหลักความจริงซึ่งมีในวิทยาศาสตร์ เช่น การทดลองตรวจสอบความจริงตามทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ในขณะเดียวกันด้วย และหลักคิดที่จะมีแนวทางวิทยาศาสตร์อยู่แล้วครูจึงมีหน้าที่ป้อนแนวความคิดแต่ละอย่างให้บังเกิดผลสมประสงค์ แก่การเรียนที่จะเข้าใจความหมายเหล่านั้นไม่ใช่ชั่วคราว เพียงแต่จะให้คำนิยามแล้วบังคับให้นักเรียนท่องจำ ย่อมไม่ใช่วิธีของวิทยาศาสตร์²

ธีระชัย ปุณณโชติ³ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ว่าการสอนวิทยาศาสตร์สมัยใหม่มีหลักการ และวิธีการแตกต่างไปจากการสอนวิทยาศาสตร์ที่เรารู้จักและเคยชินอยู่เป็นอันมาก หลักของการสอนวิทยาศาสตร์สมัยใหม่นี้มีรากฐานจากหลักปรัชญาทางวิทยาศาสตร์ หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และจากผลของการวิจัยใหม่ๆ ในสมัยก่อนและสมัยนี้มองความหมายของธรรมชาติของวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน หลักของการสอนวิทยาศาสตร์แบบเก่าคือวิชาวิทยาศาสตร์ คือตัวเนื้อหาวิชาของวิทยาศาสตร์เองเท่านั้น (The body of knowledge)

¹ เฉลียว มณีเลิศ, คู่มือปฏิบัติการทดลองฟิสิกส์, (กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่ประกษ์การพิมพ์, 2519), หน้า 1 - 2.

² ปรีชา อมาตยกุล, " แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ ", ประมวลความรู้เกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์, หน้า 37.

³ ธีระชัย ปุณณโชติ, " การสอนวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ " วิทยาศาสตร์: 42 - 43

ได้แก่ข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎีและศัพท์วิทยาศาสตร์ต่างๆในวิชาเคมี ฟิสิกส์และชีววิทยา ซึ่งเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์นี้ก็คือผลผลิตจากการค้นคว้าของนักวิทยาศาสตร์โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์นั่นเอง ดังนั้นการสอนวิทยาศาสตร์แบบที่โชกุนมาแต่เดิมจึงเน้นการท่องจำและเน้นเนื้อหาต่างๆใหม่มากที่สุดที่จะทำได้ โดยที่เชื่อว่าการศึกษาที่นักเรียนจดจำสิ่งต่างๆเหล่านั้นไ้มาก จะช่วยให้นักเรียนสามารถใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้เอง สำหรับทฤษฎีสมัยใหม่ถือว่าวิทยาศาสตร์เป็นทั้งเนื้อหาวิชาของวิทยาศาสตร์เองและเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ควบ วิทยาศาสตร์ในแง่ของวิธีการหมายถึงการที่จะศึกษาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติและวิธีการแก้ปัญหาต่างๆโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เมื่อนักวิทยาศาสตร์ทำการค้นคว้าและทดลองนั้นเขาได้สังเกตเห็นถึงธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ที่แท้จริง ซึ่งต้องการสืบสวน ค้นหา เนื้อหาวิชาต่างๆเป็นเพียงประวัติศาสตร์ ซึ่งได้มาจากการคิดและสร้างของมนุษย์โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น และมักจะไม่ค่อยสอนนักเรียนให้เกิดความเข้าใจในวิธีการแก้ปัญหาซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดอันหนึ่งของการสอนวิทยาศาสตร์สมัยใหม่

การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ไม่ว่าจะเป็นระดับใดน่าจะได้นำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ใหม่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ผู้เรียนก็มักจะเป็นผู้รับฟังและจดจำความรู้ต่างๆ ถ้าการวัดผลเป็นการวัดเฉพาะความรู้ ความจำ เป็นส่วนใหญ่แล้ว ยิ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เป็นการถ่ายทอดความรู้เหมือนการอัดเทปลงในสมองของผู้เรียน ส่วนความสามารถในวิธีการคิดหาเหตุผล การวิเคราะห์และแก้ปัญหาที่จะไม่เกิดขึ้น วิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญมาก การสอนวิทยาศาสตร์สมัยใหม่จึงมุ่งเน้นวิธีการแสวงหาความรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา ทั้งนี้เพราะเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์มีอยู่มากมายและความรู้ต่างๆในค่านวิทยาศาสตร์ก็เจริญอย่างรวดเร็ว ยากที่จะเรียนและสอนกันใครครบถ้วน แต่ถ้าวินิจฉัยวิธีแสวงหาความรู้แล้วก็จะเรียนรู้ได้เอง

นิตา สะเพียรชัย, " การพัฒนาหลักสูตรวิทยาศาสตร์ ", วิทยาศาสตร์

เจอรอม เอส บรูเนอร์¹ ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชั้นนำคนหนึ่งของสหรัฐอเมริกาได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ไว้สองประการซึ่งสรุปได้คือ ประการแรกเกี่ยวกับโครงสร้างของเนื้อหาวิชา เขากล่าวว่าเนื้อหาวิชาใดๆก็ตามสามารถที่จะนำมาสอนให้เข้าใจได้ทุกระดับ ถ้าครูผู้สอนรู้จักจัดเนื้อหาวิชา จัดวิธีสอนให้เหมาะสมกับประการที่สอง เกี่ยวกับวิธีสอนนั้นให้ครูเป็นผู้แนะแนวทาง ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเรียนมากกว่าที่ครูจะเป็นผู้บอก โดยให้เด็กรู้จักค้นหาความรู้ รู้จักแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ พร้อมทั้งการสร้างแรงจูงใจ แรงกระตุ้นในการเรียนรู้ การเสริมพลังในการเรียน และการสอนให้จำอย่างมีประสิทธิภาพ

ธนิญ ญาณพิทักษ์² ได้ให้ความคิดเห็นในการเตรียมเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ให้เด็กได้เรียน โดยที่ครูควรจะต้องระมัดระวังถึงหลักต่างๆซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. จัดประสบการณ์ในโรงเรียนให้มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์อื่นๆในชีวิตประจำวันของนักเรียน ใช้ประสบการณ์ของนักเรียนเป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดที่เป็นรากฐานในทางวิทยาศาสตร์มากกว่าที่จะเพ่งเล็งให้รู้แต่หลักวิทยาศาสตร์

2. ให้นักเรียนมีแนวคิดและวิธีการแก้ปัญหาตามวิธีวิทยาศาสตร์ (Scientific method) และมีความรู้สึกนึกคิดแบบเจตนคติทางวิทยาศาสตร์ (Scientific attitude) เป็นนิสัย การให้โอกาสเด็กได้ค้นคว้าหาความเคยชินและชำนาญในวิธีพิจารณา และมีเจตนคติในการตัดสินใจปัญหา แต่ในขณะเดียวกันก็จะคำนึงถึงเนื้อหาวิชาด้วยว่า นักเรียนได้รับความรู้มากน้อยเพียงใด การจัดประสบการณ์ในโรงเรียนจะช่วยให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

¹Leonard H. Clark, Strategies of Tactics in Secondary

School Teaching (London : The Macmillan Co., 1969) , pp. 72 - 76.

²ธนิญ ญาณพิทักษ์, " คุรุวิทยาศาสตร์ ", วิทยาศาสตร์ : 406 - 409

ปัญหา

2.1 มีความรู้ในการที่จะสังเกตเห็นปัญหาและสิ่งที่จะเกิดประโยชน์ต่อการนำไป

2.2 มีจิตใจกว้างขวาง ยอมรับความคิดเห็นต่างๆที่มีเหตุผล

2.3 มีความกระตือรือร้นและเป็นตัวของตัวเอง คุยอย่าให้นักเรียนขึ้นอยู่กับตัวครูหรือหนังสือ

2.4 มีเจตนาที่จะทำให้มีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขกับเพื่อนบ้าน และให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย

3. เกิดศีลธรรมประจำใจ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความสงบสุขของมนุษย์

4. ฝึกให้มีกิจกรรมในยามว่าง ส่งเสริมกิจกรรมรวมหลักสูตร มีงานอดิเรก ขยายขอบเขตของการเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

5. ให้ความสำคัญและความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องในแต่ละหัวข้อให้ภาคพิงเกี่ยวของกัน และสอดคล้องกับประสบการณ์ของเด็กช่วย ช่วยให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางและมีความรู้ในเรื่องนั้นๆอย่างแท้จริง

6. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ความสนใจ ความสามารถ เฉพาะตัวและอุปนิสัยใจคอ เตรียมบทเรียนที่อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามความเจริญเติบโตของเด็กแต่ละคน

การศึกษาวิทยาศาสตร์ต้องมีการค้นคว้า ทดลอง เพื่อหาข้อเท็จจริงและพิสูจน์กฎเกณฑ์บางสิ่งบางอย่าง วิธีการศึกษาจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าให้ข้อสรุปจากการทดลอง ดังนั้นวิทยาศาสตร์ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งสะสมความรู้เท่านั้น แต่ยังรวมวิธีการที่ใช้แก้ปัญหาและทำให้เกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและพัฒนาความนึกคิดไปด้วย พฤติกรรมที่เกิดจากการปฏิบัติและการฝึกฝนความนึกคิดอย่างมีระบบเหล่านี้ เราเรียกว่า " ทักษะขบวนการทางวิทยาศาสตร์ " ทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่ใช้ในการค้นคว้า ทดลอง มีอยู่หลายประการดังนี้-

1. ทักษะในการสังเกต หมายถึงความสามารถในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

ชำระ บัณฑิต¹ ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ไว้ว่า

การสอนวิทยาศาสตร์ต้องอาศัยหลักเกณฑ์แห่งจิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น เกี่ยวกับการสอนวิชาอื่น ๆ เช่น ต้องมีการเร้าให้เกิดความสนใจ ต้องใหญ่เรียนโคลงมือ กระทำด้วยตัวเอง หรือใหญ่เรียนโคเห็นคุณประโยชน์ของการเรียน นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังจะต้องทราบควยวว่า องค์ประกอบในทางจิตวิทยา ทางกายและทาง สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนนั้นมีอะไรบ้าง สิ่งต่างๆ เหล่านี้ โคนแก แรงจูงใจ ความเป็นปกติของประสาทต่างๆ อุดมภูมิภายในห้องเรียน ความเข้มของแสงและเสียงรบกวนต่างๆ ฯลฯ หลักเกณฑ์แห่งจิตวิทยาการเรียนรู้เหล่านี้ครูวิทยาศาสตร์จะต้องนำเอาไปใช้รวมกันเทคนิคในการสอนเป็นสิ่งทีละเล็กละน้อย มิใช่ ครูที่มีเทคนิคในการสอนที่ดี แต่ไม่ยอมคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจ หรือวัยของเด็ก ย่อมไม่สามารถช่วยให้เด็กเรียนโคเต็มที ฟังเขาใจว่าการสอนนั้นก็คือกระบวนการที่ครูจัดประจุสภารณ์ให้แกเด็ก เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กสามารถเรียนรู เขาใจสิ่งที่ตนสนใจและต้องการ อยางไรก็ตาม เทคนิคในการสอนก็เป็นเรื่องสำคัญมาก เราจะมีเทคนิคอยางไรจึงจะสร้างพัฒนา ในด้านความรู้ ทักษะทางวิทยาศาสตร์ ความพึงพอใจ ความสนใจ และทักษะ ในการแก้ปัญหาให้เกิดขึ้นแกเด็กโค

วิน เชื้อโพธิ์หัก² ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ว่า

การ เรียนการสอนวิทยาศาสตร์ก็มีความจำเป็นอยางมากที่ครูจะต้องใช้จิตวิทยา เขาชวย การจัดเนื้อหา การจัดกิจกรรม การสาธิต การทดลอง ฯลฯ ครูจะต้องจัดความเหมาะสมให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ และความพร้อม ของนักเรียน นักเรียนคนโคมีความสามารถพิเศษ ครูก็ควรรหาทางส่งเสริม ความสามารถของแต่ละบุคคลให้ยิ่งขึ้น เพื่อความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน ทยไป

¹ชำระ บัณฑิต, " จุดมุ่งหมายและวิธีการในการสอนวิทยาศาสตร์ ", ประมวล ความรู้เกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์, หน้า 61 - 62 .

²วิน เชื้อโพธิ์หัก, วิธีสอนวิทยาศาสตร์, หน้า 22 .

จิตวิทยาที่ใช้ในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์มีดังนี้

1. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุด ถ้าหากมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆอย่างเต็มที่ เช่น นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น ถ้าหากได้ลงมือทำการทดลองด้วยตัวเอง แทนที่จะเพียงแค่อ่านตำราหรือฟังคำอธิบายของครูเท่านั้น
2. การชมเชย การให้รางวัลหรือการสนับสนุนให้กำลังใจ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการลงโทษหรือดุด่า การขู่หรือลงโทษ อาจทำให้เกิดแนวโน้มในทางหลีกเลี่ยงการเรียนรู้ได้
3. การเรียนรู้จะถูกถ่ายโยง (Transfer) ได้ดีต่อเมื่อผู้เรียนเห็นความเป็นไปได้ในการถ่ายโยงความรู้นั้นๆ (Transfer of Learning) และมีโอกาสที่จะนำเอาความรู้นั้นๆไปใช้
4. สิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ง่ายที่สุดและจดจำได้ดีที่สุด
5. นักเรียนมักจะเรียนรู้สิ่งอื่นๆด้วย นอกเหนือจากสิ่งที่ครูกำลังสอนอยู่
6. สิ่งแวดล้อมที่ดีและกว้างขวาง ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการที่ดี คือ มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์มากก็ยิ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น ห้องเรียนที่ว่างเปล่าและไม่มีสิ่งที่น่าสนใจจะมีแรงกระตุ้นต่อการเรียนรู้ได้น้อยมาก
7. รายละเอียดของเนื้อหาวิชา ควรจัดให้เป็นหมวดหมู่ หรือเป็นระเบียบอย่างมีเสถียรภาพที่จะสอน (Structured Pattern) มิฉะนั้นแล้วจะทำให้เกิดการลืมได้อย่างง่ายดาย
8. การเรียนรู้จากการอ่านจะเกิดได้ดีขึ้นถ้าหากจะใช้เวลาในการทบทวนสิ่งที่ได้อ่านไปแล้วแทนที่จะอ่านซ้ำอีก
9. การสอนที่ไต่เตรียมมาแล้วเป็นอย่างดี ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น
10. นักเรียนมีแนวโน้มที่จะเรียนในแนวเดียวกันกับที่ถูกทดสอบ เช่น ถ้าเราออกข้อสอบแก่เด็กเพื่อทดสอบแต่เพียงข้อเท็จจริงต่างๆ (Facts) นักเรียนก็มักพยายามจดจำข้อเท็จจริงต่างๆเท่านั้น
11. นักเรียนจะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ถ้านักเรียนรู้จักอุปประสงค์ของการเรียนในเรื่องนั้นๆ และครูชี้ให้เห็นถึงวิธีที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายนั้นๆ

12. หน้าที่ของครูในกระบวนการเรียนรู้คือ การแนะแนวทางแก่นักเรียนแต่ละคน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่วางไว้

13. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ดังนั้นการทำงานร่วมกันเป็นหมู่ในห้วงปฏิบัติการจึงสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ได้

14. ถ้าจะสอนรายละเอียดของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรจะให้เข้าใจความหมายหรือหลักการของเรื่องทั้งหมดเสียก่อน แล้วจึงค่อยสอนรายละเอียดปลีกย่อยต่อไปภายหลัง¹

โรเบิร์ต บี ชัน และ เลสลีย์ คับลิว ไทรวริก² ได้ระบุหลักจิตวิทยาพื้นฐานในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบอินควิรีไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. ในการเรียนวิทยาศาสตร์นั้น เด็กจะเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นก็ต่อเมื่อเด็กได้เกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการค้นหาความรู้ที่มากกว่าการบอกให้เด็กรู้

2. การเรียนรู้จะเกิดได้ดีที่สุด เมื่อสถานการณ์แวดล้อมในการเรียนรู้นั้นช่วยเด็กให้อยากเรียนไม่ใช่บีบบังคับเด็ก และครูจะต้องจัดกิจกรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการค้นคว้าแทนที่จะให้เด็กเกิดความล้มเหลว

3. วิธีการสอนของครูจะต้องส่งเสริมความคิดให้เด็กคิดเป็น มีความคิดสร้างสรรค์ ให้ออกัสเด็กได้มีโอกาสใช้ความคิดตนเองให้มากที่สุด

ในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์นั้นเมื่อผู้สอนต้องการจะรู้ว่าเด็กมีความเจริญงอกงามทางการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์มากน้อยเพียงใดนั้นก็กระทำได้โดยการวัดผลการวัดผลวิชาวิทยาศาสตร์ยึดหลักดังต่อไปนี้

1. วัดตามความมุ่งหมายของการสอนวิทยาศาสตร์ ซึ่งเน้นถึงให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิต

¹ธีระชัย ปุณณโชติ , " การสอนวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ " , วิทยาศาสตร์ ;

² Robert B. Sund, and Leslie W. Trowbridge, Teaching Science by Inquiry in The Secondary School, (Ohio : Charles E. Merrill Publishing Co. , 1967) , p. 39.

ประจำวันได้ และมีทัศนคติทางวิทยาศาสตร์

2. วัดตามเนื้อหาในหลักสูตร ของวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นเรื่องราวสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่เด็กพบอยู่ในชีวิตประจำวัน

3. วัดบ่อยครั้งและอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความต่อเนื่องกัน

4. วัดทุกๆคาบตามความสำคัญและคลุมเนื้อหาทั้งหมดที่เด็กได้เรียนมา

5. วัดหลายวิธีและใช้เครื่องมือในการวัดหลายๆอย่าง

การวัดผลการสอนวิทยาศาสตร์นั้นจะวัดในด้านต่างๆที่สำคัญดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจ หมายถึงการวัดความจำ การแปลความหมาย การตีความ และการขยายความเกี่ยวกับเรื่องต่างๆได้ การวัดความรู้ความเข้าใจมีวิธีการดังนี้

- 1) สัมภาษณ์
- 2) สอบข้อเขียนทั้งแบบปรนัยและอัตนัย
- 3) โดยการให้นักเรียนทำใหู้

2. ทักษะและความสามารถในการนำไปใช้ หมายถึงการทำสิ่งนั้นๆได้อย่างคล่องแคล่ว ในการที่จะทราบว่าเด็กทำได้เพียงใด ใช้วิธีการต่อไปนี้

- 1) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ทำใหู้ ลงมือแก้ปัญหา
- 2) สังเกตขณะทำงานเป็นหมู่ร่วมกับเพื่อนๆ
- 3) ออกข้อสอบโดยการถามให้คิดแก้ปัญหา

3. การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ หมายถึงความสามารถในการรวบรวมหรือแยกแยะเรื่องราวต่างๆเป็น อาจวัดได้ดังนี้

- 1) ให้ทำการแยกแยะและการรวมสิ่งต่างๆใหู้
- 2) ออกข้อสอบให้เด็กคิดรวมและแยกสิ่งต่างๆใหู้

4. การประเมินค่า หมายถึงการพิจารณาตัดสินสิ่งต่างๆ ว่าคุณภาพและปริมาณมีมากน้อยกว่ากันอย่างไร วิธีการวัดประเมินค่าของนักเรียนในการเรียน คือ

- 1) ให้นักเรียนเปรียบเทียบสิ่งต่างๆที่เรียนมาแล้วหรือพบเห็นมาแล้ว
- 2) ออกข้อสอบให้เปรียบเทียบความแตกต่างและความคล้ายคลึงใหู้

5. ทักษะและความสนใจ หมายถึงความรู้ลึกที่มีต่อสิ่งที่เรียนและความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งอาจใช้วิธีการวัดดังนี้

- 1) การสังเกตในขณะทำงาน เช่น ทำการทดลอง การค้นคว้า ฯลฯ
- 2) ออกแบบประเมินผลเกี่ยวกับทักษะและความสนใจในการเรียน
- 3) วัดทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ (Scientific attitude) เป็นสิ่งสำคัญสำหรับดำรงชีวิตในปัจจุบัน และครูต้องพยายามฝึกฝนให้เด็กมีทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ คือ เป็นผู้มีใจกว้างและมีเหตุผล กล่าวคือ
  - ก) ไม่พอใจในคำอธิบายที่คลุมเคลือไม่ชัดเจน
  - ข) ไม่สรุปง่าย ๆ ต้องสรุปผลโดยมีข้อเท็จจริง มีหลักฐานยืนยัน
  - ค) ไม่เชื่อโศกกลาง หมอคุณ ญาติผีไฟ
  - ง) รู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
  - จ) เปลี่ยนความคิดเห็นของตนเมื่อรู้ว่าความคิดของตนผิด
  - ฉ) อยากรู้ อยากเห็นสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ¹

จากข้อเขียนต่างๆ ที่ได้อ่านมาอย่างนี้ ทำให้มองเห็นเกี่ยวกับหลักการสอนวิทยาศาสตร์โดยทั่วไปซึ่งถือว่า นักเรียนจะต้องออกไปต่อสู้กับปัญหาชีวิตข้างหน้าอีกมากมาย มีทั้งที่เป็นวัตถุและธรรมชาติควบตัวของนักเรียนเอง เมื่อเป็นเช่นนี้ทุกคนไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายและไม่ว่าจะเรียนจบหลักสูตรหรือไม่ เนื่องจากชีวิตความเป็นอยู่ของคนส่วนมากต้องการที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความผาสุกของแต่ละบุคคลเกิดจากความเข้าใจในธรรมชาติของตัวเองว่าควรจะทำเนือชีวิตในรูปใดในกรณีที่มีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้น ประสบการณ์ในคานต่างๆ อาจช่วยตัวเองให้เข้ากับสังคมและชุมชนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในการสอนวิทยาศาสตร์

---

¹ ทีวี ทอแก้วและปวีชา วัฒนาทิพย์ดำรงค์, วิธีสอนวิทยาศาสตร์เบื้องต้น, (พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ , 2514), หน้า 81 - 83 .

ในปัจจุบันนี้จึงสอนโดยที่เน้นหนักในการนำประสบการณ์มาให้เด็กเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้นักเรียนจะได้นำไปแก้ปัญหาต่างๆในการดำเนินชีวิตของเขาต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปี พ.ศ. 2508 ลาวัลย์ บุญศรี¹ ได้สำรวจอุปสรรคและปัญหาในการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา พบว่า **ปริมาณนักเรียนในห้องเรียนมีมากเกินไปเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการ** เพราะไม่สามารถอธิบายและควบคุมการทดลองได้ทั่วถึง ไม่สะดวกแก่การจัดเตรียมอุปกรณ์ การทดลองไหนลไม่ก็เท่าที่ควรและนักเรียนไม่รู้จักเครื่องมือ ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่นักเรียนประสบมาก คือ **ไม่มีโอกาสปฏิบัติการทดลองด้วยตัวเอง** ขาดอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ประเภทสิ้นเปลืองและอุปกรณ์สำเร็จรูป

ในปี พ.ศ. 2511 สมสุข ชีระพิจิตร² ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาของสถาบันฝึกหัดครู ประจำปีการศึกษา 2511 ซึ่งได้พบว่า

1. ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 3 (วิชาดาราศาสตร์) มีความรู้ลึกว่าไม่มีความรู้คานเนื้อหาวิชากว้างพอที่จะทำการสอนให้ไ้ผลดี
2. ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป 3 (ดาราศาสตร์) และวิทยาศาสตร์ทั่วไป 5 (วิชาฟิสิกส์) ส่วนมากเห็นว่าเนื้อหาวิชากว้างเกินไป สับสน และซ้ำกับวิชาอื่น การจะมีการปรับปรุงแก้ไข

¹ลาวัลย์ บุญศรี, " การสำรวจปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนวิทยาศาสตร์ชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา " (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508), หน้า 43

²สมสุข ชีระพิจิตร, " การศึกษาเกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาของสถาบันฝึกหัดครูประจำปี 2511 " (ปริญฐานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาระสานมิตร, 2511), หน้า 135.

ในปี พ.ศ. 2512 นันทนา ศิริพละ¹ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อสำรวจสถานภาพของครูสอนวิทยาศาสตร์และศึกษาระบบการสอนวิทยาศาสตร์ในชั้นประถมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเทศบาลจังหวัดพระนคร พบว่า

1. ครูทุกระดับวุฒิ ส่วนมากจะเตรียมการสอนโดยเตรียมเนื้อหาวิชาและอุปกรณ์พร้อมและบันทึกการสอนด้วย
2. วิธีสอนที่ใ้มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือวิธีบรรยาย อุปกรณ์ที่ใ้มากที่สุดคือรูปภาพ
3. ปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิทยาศาสตร์ที่ประสพมากเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน คือขาดแคลนอุปกรณ์การสอน ส่วนปัญหาที่ว้าไป คือ ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนให้เหมาะสมเพราะต้องสอนทุกวิชา

ในปี พ.ศ. 2513 มนูญ ปิยวรรณ² ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิทยาศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในจังหวัดพระนคร ในปีการศึกษา 2512 พบว่าปัญหาและอุปสรรค คือ

1. ครูขาดเทคนิคการสอนที่ดี ต้องสอนหลายวิชา ไม่รู้จักวิธีการวัดผลที่ดี ไม่รู้แหล่งวัสดุที่จะขอยืมหรือนำมาใช้ประกอบการสอน
2. นักเรียนไม่สนใจ นักเรียนมีพื้นฐานทางการศึกษาค่ำ
3. ปัญหาอื่น ๆ ที่พบอีก คือ
  - 1) ขาดวัสดุอุปกรณ์การสอน
  - 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรตั้งไว้มากเกินไป

---

¹นันทนา ศิริพละ, " การศึกษาเกี่ยวกับการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเทศบาลจังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2511 " (ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2512) , หน้า 98.

²มนูญ ปิยวรรณ, " ปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิทยาศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในจังหวัดพระนครประจำปีการศึกษา 2512 " (ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2513), หน้า 108.

3) เวลาเรียนมีน้อยเกินไป

4) โรงเรียนให้สอนเนื้อหาวิชามากเกินไป

4. ขาดแหล่งวิชาที่จะค้นคว้า

ในปี พ. ศ. 2516 โสภณ ชัยรัตนอุดมกุล¹ ได้ศึกษาสถานภาพของครูวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แผนกวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนในสวนภูมิภาคพบว่า

วุฒิของครูวิทยาศาสตร์ที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนี้ สำหรับโรงเรียนรัฐบาล สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 94.06% ในจำนวนนี้มีทั้งผู้เรียนวิทยาศาสตร์สาขาใดสาขาหนึ่งเป็นวิชาเอก 77.01% เรียนวิชาโท 16.01% ส่วนที่ไม่ได้เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นวิชาเอกหรือวิชาโทเลยมีอยู่ 6.23% สำหรับโรงเรียนราษฎร์มีครูวิทยาศาสตร์ที่จบปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี 41.46% ในจำนวนนี้มีผู้เรียนวิทยาศาสตร์สาขาใดสาขาหนึ่ง เป็นวิชาเอก 70.60% เรียนเป็นวิชาโท 20.00% ที่ไม่ได้เรียนวิทยาศาสตร์ 10.00% ครูวิทยาศาสตร์ส่วนมากอ่านนิตยสารหรือวารสารที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ครูประมาณครึ่งหนึ่ง เคยได้รับการอบรมระหว่างประจำการทางวิทยาศาสตร์ ครูส่วนมากต้องการศึกษาต่อ ต้องการอบรมหรือสัมมนาต้องการศูนย์เผยแพร่วิทยากรทางวิทยาศาสตร์ และขีโมอุปกรณ์ ครูส่วนมากระบุว่ามีปัญหาสำคัญในการสอนวิทยาศาสตร์ คือ การขาดอุปกรณ์การสอนและขาดหนังสือประกอบการสอน

และในปีเดียวกัน สว่าง ภูพัฒนาพิบูลย์² ได้ศึกษาผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของ

¹โสภณ ชัยรัตนอุดมกุล, " การศึกษาสถานภาพของครูวิทยาศาสตร์และการใช้ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แผนกวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนสวนภูมิภาค ปีการศึกษา 2513 " (ปริญญาโทพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2516)

²สว่าง ภูพัฒนาพิบูลย์, " การประเมินผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และศึกษาสถาพการฝึกสอนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาระดับ ป.กศ. วิทยาลัยครูภาคเหนือ ปีการศึกษา 2515 " (ปริญญาโทพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516) หน้า 116.

นักเรียนระดับ ป.กศ. ของวิทยาลัยครูภาคเหนือ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านข้อเท็จจริง ด้านความคิดรวบยอด และด้านหลักการทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ แต่มีความพอใจในวิชาวิทยาศาสตร์และทักษะการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

ในปี พ.ศ. 2517 ชวลิต วัฒนวงศ์¹ ได้ศึกษาสถานภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาฟิสิกส์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ของสถาบันฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2516 พบว่า อาจารย์ส่วนมากยังไม่พอใจในการเรียนการสอนวิชาฟิสิกส์และต้องการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาฟิสิกส์ให้ดีขึ้น โดยการศึกษาต่อ อบรม สัมมนาทางวิชาการ และคนคว่าเพิ่มเติม

และในปีนี้เช่นเดียวกัน สุขุม สุขุมาลพงษ์² ได้ทำการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาฟิสิกส์ทั่วไป ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2516 พบว่า

1. ปัญหาการเรียนวิชาฟิสิกส์ตามความเห็นของนิสิตส่วนใหญ่ คือ พื้นฐานของนิสิตไม่เพียงพอ หลักสูตรมากเกินไป พื้นฐานความรู้ทางฟิสิกส์ของนิสิตแตกต่างกันมากและอาจารย์สอนไม่เข้าใจ

2. นิสิตเพียง 5.64% เท่านั้นที่คาดว่าจะเลือกเรียนวิชาฟิสิกส์เป็นวิชาเอกและเพียง 3.59% เท่านั้นที่คาดว่าจะเลือกเรียนเป็นวิชาโท และเหตุผลที่เลือกก็เพราะชอบวิชาฟิสิกส์เป็นสาเหตุสำคัญทั้งสิ้น

3. นิสิตเห็นว่า ขนาดของกลุ่มเรียนวิชาฟิสิกส์ไม่ควรใหญ่มาก ที่เหมาะสมที่สุดคือประมาณ 30 - 35 คน

¹ชวลิต วัฒนวงศ์, " การศึกษาสถานภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาฟิสิกส์ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ของสถาบันฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2516 " (ปรินูฎยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2517) , หน้า 124.

²สุขุม สุขุมาลพงษ์, " ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาฟิสิกส์ทั่วไปในวิทยาลัยวิชาการศึกษา ปีการศึกษา 2516 " (ปรินูฎยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517) , หน้า 102.

4. นิสิตที่มีทัศนคติว่าวิชาฟิสิกส์น่าเรียน ไม่น่าเรียน และรู้สึกเฉยๆ มีพอกันก่อนเรียน แต่พอหลังเรียนแล้วทัศนคติของนิสิตเป็นไปในทางลบ กล่าวคือจำนวนนิสิตเห็นว่า เป็นวิชาที่ไม่น่าเรียนมีมากขึ้น

5. พิจารณาโดยส่วนรวม นิสิตพื้นฐาน ม.ศ.5 แผนกวิทยาศาสตร์เห็นว่าเวลาเรียน จำนวนหน่วยกิตและเนื้อหาวิชาฟิสิกส์เหมาะสมแล้ว แต่นิสิตพื้นฐานอื่นๆ คือ บ.กศ., ม.ศ.5 ศิลปและม.ศ.5 ทั่วไป ส่วนใหญ่เห็นว่าค่อนข้างมากและมากเกินไป

6. เกี่ยวกับการจัดสอนวิชาฟิสิกส์ นิสิตมีความเห็นแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มหนึ่งเห็นว่าควรกำหนดเป็นวิชาบังคับเลือก อีกกลุ่มหนึ่งเห็นว่าควรมีการปรับปรุงหลักสูตร

งานวิจัยต่างประเทศ

เอกสารที่รวบรวมงานคนอื่นๆ ได้สำรวจเกี่ยวกับการศึกษาฝ่ายวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนประถมศึกษา 24 โรงเรียน ในรัฐเวอร์จิเนีย เมื่อปี ค.ศ. 1964 ซึ่งผลการค้นคว้าที่สำคัญพบว่า

1. หนังสืออ่านประกอบสำหรับนักเรียนมีไม่พอกับจำนวนนักเรียน
2. นักเรียนได้เข้าร่วมในกิจกรรมในขอบเขตจำกัด การสอนจะเป็นแบบที่ครูเป็นผู้กระทำเป็นส่วนใหญ่
3. โรงเรียนส่วนมากมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอ บางครั้งครูไม่มีความชำนาญในการใช้อุปกรณ์และขาดที่เก็บอุปกรณ์

¹ Hedg N.D., and Mc Dougall, " Investiation of The Status of Science Education in Selected Public Elementary School of Virginea ", Science Education , 48 (February 1964) : 56 - 64 .

ในปี ค.ศ. 1966 เบเนต¹ ได้ทำการศึกษาถึงการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในรัฐเท็กซัส พบว่า

1. อุปกรณ์การสอนวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่เพียงพอ
2. โรงเรียนโดยทั่วไปมีครูวิทยาศาสตร์ที่ทำงานเต็มเวลา 2 - 5 คน แต่บางโรงเรียนไม่มีครูประจำเลย
3. ครูส่วนใหญ่จบปริญญาตรี มีปริญญาโทประมาณ 40% ปริญญาเอกมีเพียงเล็กน้อย
4. ครึ่งหนึ่งของครูที่จบปริญญาโททั้งหมด ได้ปริญญาทางสาขาวิทยาศาสตร์หรือการศึกษาวิทยาศาสตร์
5. วิชาที่สอนโดยทั่วไปก็คือ Earth Science, Life Science General Science และ Physical Science บางแห่งรวมเอา ชีววิทยา เคมี และฟิสิกส์เข้าไปด้วย
6. การจัดกลุ่มนักเรียนที่เลือกศึกษาฝ่ายวิทยาศาสตร์ ส่วนมากใช้สติปัญญาเป็นเครื่องวัด
7. โดยทั่วไปการปฏิบัติการจะรวมอยู่ในการสอนวิทยาศาสตร์ มีหลายแห่งที่บอกว่าการปฏิบัติทั้งหมด บางแห่งแยกปฏิบัติใช้ในเกรด 9 เท่านั้น การปฏิบัติการจะรวมถึงการให้นักเรียนทำเอง การสาธิตปัญหาเฉพาะตัว การค้นคว้าจากหนังสือและงานกลุ่ม
8. โดยทั่วไปครูใช้หนังสือประกอบการสอนหลายเล่ม
9. ปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขมีดังนี้
  - 1) ต้องการเครื่องมือทดลองวิทยาศาสตร์มากขึ้น
  - 2) ต้องการห้องเรียนและห้องวิทยาศาสตร์มากขึ้น

---

¹ Spencer Bennett, "Teaching Science in The Secondary School of Texas State", Science Education, 76 (June 1967) : 52 - 54.

- 3) ต้องการเพิ่มเวลาในการสอนวิทยาศาสตร์มากขึ้น
- 4) ต้องการตำราที่ดี
- 5) ต้องการห้องเรียนที่มีนักเรียนน้อยกว่าเดิม

ในปี ค.ศ. 1967 คาธูเธอร์ เบอรัม¹ ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนจากการสอนของครูที่มีประสบการณ์กับครูที่ไม่มีประสบการณ์และครูที่ได้รับการฝึกฝนมา เพื่อให้สอนวิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะกับครูที่ไม่ได้รับการฝึกฝนมา เพื่อสอนวิทยาศาสตร์ ซึ่งพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่ได้รับการฝึกฝนมา เพื่อสอนวิทยาศาสตร์ และมีประสบการณ์สอนมานาน จะได้ผลการเรียนมากที่สุด
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่ได้รับการฝึกฝนมา เพื่อสอนวิทยาศาสตร์ แต่มีประสบการณ์น้อย จะได้ผลจากการเรียนเป็นอันดับสอง
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่ไม่ได้รับการฝึกฝนมา เพื่อสอนวิทยาศาสตร์ แต่มีประสบการณ์สอน ได้ผลจากการเรียนเป็นอันดับสาม
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนจากครูที่ไม่ได้รับการฝึกฝนและไม่มีประสบการณ์ จะได้ผลจากการเรียนเป็นอันดับสี่

ในปี ค.ศ. 1968 แบลควูด² ได้ศึกษาวิจัยที่มีผลต่อการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับประถมศึกษา พบว่าการสอนวิทยาศาสตร์จะได้ผลดี ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1. ขนาดของห้องเรียน

---

¹ Caruther Bertram, "Teacher Preparation and Experienced Related to Achievement of Fifth - Grad Pupil in Science " Dissertation Abstracts, 6 (December , 1967) : p.1978 - A.

² Paul E. Blackwood, " Science Teaching in The Elementary School " , Science and Children , 6 (January - February 1969) : 50-60.

2. จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนต่อ 1 สัปดาห์
3. การจัดหลักสูตรวิทยาศาสตร์มีเนื้อหาเป็นระบบต่อเนื่องกัน
4. การจัดหนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ และเครื่องมือต่างๆให้พอ
กับความต้องการ
5. มีผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อครูวิทยาศาสตร์ต้องการ

ในปี ค.ศ. 1975 อีเบิร์ตฮาร์ท เฮก เทียร์เลย์¹ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการ
ประเมินผลความสนใจต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ด้วยตัวเองสำหรับนักเรียนที่ไม่ได้เรียน
วิทยาศาสตร์เป็นวิชาเอก จากนักเรียน 55 คน ในมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ซึ่งมีผล
ดังนี้

1. การปฏิบัติการทดลองทำให้เกิดแรงจูงใจมากขึ้น เกิดความสนุกสนานและ
เกิดการเรียนรู้
2. ทักษะของหญิงและชาย หญิงมีความสนใจมากกว่าชาย
3. ผลของโครงการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองมีผลเท่ากับการทดลอง
4. การเปรียบเทียบคำแนะนำที่ดีและไม่ดีของนักเรียน คือความสำเร็จ
ไม่ได้ขึ้นอยู่กับบทบาทของทัศนคติที่มีต่อการทดลอง
5. การวัดผลการทดลองนำไปสู่ความคิดต่างๆซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม
ทัศนคติและความรู้

สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ระดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Eberthard H. Thiele , "Assensing an Affective/Aesthetic
Approach to Self - Instructional Activities in Ecology for
Non - Science Major " , Dissertation Abstracts , 38 (August, 1977) :
p.717 - A.

ปริญญาตรี ระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยหลายคนได้พบปัญหาต่างๆ เช่น หลักสูตรจัดให้กว้างเกินไป วิชาหนังสือและตำราในการศึกษาค้นคว้า วิชาแคลนอุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ พื้นฐานของนักเรียนแตกต่างกัน ปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมของผู้สอน ฯลฯ ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ตรงกับปัญหาการเรียนการสอนวิชา เอกวิทยาศาสตร์ระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาอยู่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย